

N:o 135.

Af herr **K. G. Karlsson** i Göteborg, om tullen å socker.

I en reservation, som åtföljde tullkomiténs förslag till tulltaxa af den 24 februari 1891, yttrar öfverdirektören herr Knut Styffe beträffande i vår tulltaxa upptagna bestämmelse rörande artikeln socker följande:

»Vår tulltaxa har sedan lång tid tillbaka delat socker i »raffineradt» och »oraffineradt», men som uttrycket raffineradt är temligen obestämdt, hafva tvister om dessa ords betydelse ej saknats. Raffinering betyder egentligen rening, och i sockerindustrien betecknas dermed sammanfattning af de operationer, hvarigenom råsocker upplöses i vatten samt, efter rening med benkol o. s. v., å nyo bringas till kristallisation. En annan reningsmetod är s. k. »centrifugering», hvarvid råsockret icke upplöses, och benkol icke användes, men hvarigenom likväl ett hvitt eller mycket ljusst pulverformigt socker ofta framställes. I vanlig mening torde därför »centrifugeradt» socker lika litet kunna kallas »raffineradt», som s. k. »saftmeliss», hvilken omedelbart framställes ur saften från mycket sockerrika och i öfrigt godartade betor, utan att sockret först får utkristallisera såsom råsocker.

I begreppet »raffineradt» socker måste väl dock alltid ligga, att sådant åtminstone skall vara renare än det råsocker, hvaraf det är framställt.

Vid vanlig sockerraffinering erhålles emellertid såsom affallsprodukt, utom sirup, s. k. »farinsocker», i hvilket de uti råsockret förekommande salter och andra förorenande ämnen kunna återfinnas koncentrerade, hvarför farinsocker stundom innehåller mera förorenande ämnen än det råsocker, vid hvars raffinering detsamma vunnits. Vid de på bekostnad af flera stater år 1866 i Köln anställda raffineringförsöken befunnos t. ex. 2 prof å då

erhållet farinsocker innehålla 7,2 och 8,3 procent salter, under det salthalten hos dervid förarbetade råsockerslag af så låg nummer som 9 endast var 4,3—6,3 procent, och hos råsocker nummer 15 ej mer än 1,6—2,4 procent. Att kalla dylikt orent farinsocker raffineradt är högst oegentligt, och priset å de orenade sorterna farinsocker är ofta mycket lägre än å de vanligast här begagnade råsockerslagen. Att belägga allt farinsocker, utan afseende å dess renhet, med samma tull som hvitt raffineradt socker, är därför högst obilligt, och dessutom mycket opraktiskt, emedan det i allmänhet är aldeles omöjligt att genom varans undersökning afgöra, huruvida den är ett råsocker, eller erhållits såsom affall vid raffinering. Genom kemisk undersökning kan man nemligen i allmänhet väl bestämma, hvilka ämnen en vara innehåller, men icke hvilka processer densamma genomgått. I detaljhandeln göres ofta ej heller skilnad mellan råsocker och farinsocker, utan de säljas båda under det senare namnet, med hvilket man ock flestades i utlandet utmärker allt pulverformigt socker, således äfven råsocker. Allt pulverformigt socker förtullas också i de främmande länder, som hafva olika tullsatser för olika sockerslag, i allmänhet antingen efter färgen eller efter sockerhalten. Hos oss deremot har, med anledning af generaltullstyrelsens beslut i ett under dess pröfning draget besvärsmål, den praxis utbildat sig, att allt vid raffinering vunnet farinsocker förtullas såsom »raffineradt».

Den enda betänklighet, som emot en förtullning af farinsocker efter färgen hos oss kan möta, är, att densamma skulle i någon ringa mån kunna blifva ofördelaktig för våra sockerraffinerier; men, såsom redan är nämndt, är det i allmänhet omöjligt att genom varans undersökning bevisa, det ett farinsocker icke är råsocker, och raffineriernas fördel af den tolkning af vår tulltaxa, som nu eger rum, att allt farinsocker skall draga högsta tullsatsen, är därför till en stor del illusorisk. Allmänhetens förbrukning af sådant farinsocker, som är mörkare än n:o 18 å den holländska standarden, är dessutom mycket ringa i jämförelse med den af ljusare sockerslag, hvadan någon större import af dylikt farinsocker aldrig kan emotses.

Huru stor del af utbytet vid sockerraffinering blir farinsocker, beror naturligtvis mycket af huru fabrikanterna, med hänsyn till pris- och afsättningsförhållanden m. m., kunna finna med sin fördel förenligt att arbeta, och kan därför vid olika fabriker vara mycket olika; men farinutbytet af det förarbetade råsockret torde väl sällan uppgå till mer än 12 procent, hvaraf en anseelig del är hvitt, eller icke mörkare än n:o 18. En ned-sättning af tullen å en så liten del af raffineringsprodukterna, som den farinsocker, mörkare än n:o 18, deraf utgör, kan därför ej gerna vara af någon betydelse, helst det höga tullskydd, som sockerraffinerierna hittills

åtnjutit, och hvars fortvaro äfven komitén förordat, hädanefter icke i lika grad som förut synes blifva behöfligt.»

Herr Styffes reservation i ifrågavarande fall vann emellertid ej afseende, utan det af honom påpekade missförhållandet existerar fortfarande, och senare tiders erfarenhet har till fullo bekräftat det berättigade i reservantens åskådning.

För att belysa frågan ber jag få meddela ett fall, som kommit till min kännedom. Öfver Göteborg hade under åtskilliga år importerats ett billigt farinsocker, hvilket blifvit förtulladt som oraffineradt socker, mörkare än n:o 18, alltså med den lägre tullsatsen. Detta hade fortgått ända till maj månad förra året, då ett parti om 75 säckar inkom. Vid undersökning af detta parti ansåg vederbörande tulltjensteman, att en del säckar borde betraktas såsom innehållande *raffineradt* socker på grund deraf, att då dessa säckar öppnades och en del af sockret östes upp till ena sidan af säcken, den dervid uppkomna väggen föreföll att skifta i en hvitaktig färg, ljusare än n:o 18. Från tullpackhuset i Göteborg sändes emellertid provver å hela partiet till generaltullstyrelsen i och för undersökning och utlåtande. Resultatet häraf blef, att hela partiet, *både de ljusare och de mörkare säckarne*, skulle tullbehandlas såsom raffinerad vara. Ett senare inkommet parti, hvilket i sin helhet var mörkare än n:o 18, blef äfven tullbehandladt som raffineradt socker. Beslutet härom öfverklagades, men endast med det resultat, att såväl generaltullstyrelsen som Kongl. Maj:t underkände de anförda besvären och godkände den verkställda tullbehandlingen.

Så står saken nu, och import af farinsocker, äfven om det är mörkare än n:o 18, är praktiskt omöjlig.

Meningen har väl dock aldrig ursprungligen varit, att den högre tullsatsen skulle tillämpas på socker af ifrågavarande slag, ty denna dryga tullsats står icke i lämpligt förhållande till det relativt mycket låga varupriset.

Men å andra sidan får medgifvas, att med den affattning, som tulltaxan nu har rörande denna artikel, vederbörande myndigheter svårigen kunnat komma till annat resultat, än de gjort.

Förlitande mig på att bevillningsutskottet, om det i öfrigt delar syftet med min motion, skall finna utväg för frågans lösning, äfven om det af mig föreslagna sättet icke befinnes lämpligt, får jag härmed, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med herr Styffes på sin tid till tullkomitébetänkandet afgifna reservation och utan att åsyfta någon ändring af sjelfva tullsatserna, vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte besluta, att rubriken socker i tulltaxan må erhålla följande ändrade lydelse:

Socker:

i toppar, kakor, eller andra stycken,
samt allt kandi 1 kg. —: 33 öre
annat pulverformigt:
till färgen icke mörkare än n:o
18 af den i verldshandeln gäl-
lande holländska standard etc.
(oförändrad) 1 kg. —: 33 »
till färgen mörkare än nämnda stan-
dardnummer, äfven om varan in-
kommer i upplöst eller flytande
tillstånd 1 kg. —: 23,5 »
(i öfrigt oförändrad).

Stockholm den 27 januari 1902.

K. G. Karlsson.